

Uudenmaan liitto
Esterinportti 2 B, 00240 Helsinki

Asia: Mielipide Uusimaa kaava 2050 luonnoksesta

Suomen luonnonsuojeluliiton Vantaan yhdistys antaa oheisen mielipiteen Uusimaa kaava 2050 luonnoksesta. Lausunnossa keskitytään viherrakenteen asialliseen huomiointiin ja kehittämiseen maakuntakaavatasolla.

Esitetty lisäsuojelu

On hienoa, että Uudenmaan liitossa on ymmärretty tarve kehittää varsinkin pääkaupunkiseudun Viherkehän maakunnallista suojelualueverkostoa. Ratkaisu tukee myös luonnossa tapahtuvaa virkistyskäyttöä ja ympäristökasvatusta.

Tuemme lämpimästi kaavaluonnoksessa Vantaan alueelle esitettyjä uusia suojelualueita tai olemassa olevien suojelualueiden esitettyjä laajennuksia. Erityisen tärkeinä uusina alueina nostamme esille seuraavat: Hagakärssbergen (sisältyy kohteeseen Bläbärrkärssbergen – Hagakärssbergen), Josvaholm, Linnaisten metsä (sisältyy kohteeseen Äijänsuo ja Linnaistenmetsä), Kuusijärven metsä, Myllymäen metsä, Raappavuori, Sotilaskorpi sekä Vierumäen metsä.

Linnaisten metsän rajausta vaikuttaa pinta-alan ja karkean rajauksen perusteella sisältävän myös alueen koillisosan yksityisomisteisen (6,7 ha), vuonna 2017 keski- ja pohjoisosaltaan voimakkaasti harvennushakatu palstan. Rajauksen supistaminen hakkuilla käsitellyn alueen osalta on perusteltua. Rajaukseen kannattaa kuitenkin jättää kyseisen yksityismaapalstan eteläosan hakkuissa säästetty luonnontilaisen kaltainen kallioalue, jonka monimuotoisuutta lisää parin vuoden takainen metsäpalo. Raappavuoren osalta suojeluesityksestä on perusteltua rajata ulos frisbeegolf-kentän alue.

Kohteen Halavasepikkä-Vaskivuori nimeksi esitämme muutettavan Mätäoja-Vaskivuori ja Lannaistensuo kaakko -kohteen Lamminsuon kaakkoispuolinen metsä.

Uudet suojeluesitykset

Esitämme Vantaan osalta uusiksi suojelualuevarauksiksi myös seuraavia arviomme mukaan maakunnallisesti arvokkaita kohteita: Solbacka- Lillånin alue (tulossa näillä näkymin SL-varaukseksi Vantaan uuteen yleiskaavaan), Pitkäjärven pohjoisosa (osin Espoota, Vantaan yleiskaavan 2007 ja oletettavasti myös tulevan kaavan SL-varaus), Tyttömäen ympäristön metsät, Linnan metsä (Vantaan yleiskaavan 2007 luo-alue, tulossa näillä näkymin SL-varauksena uuteen yleiskaavaan) sekä Länsisalmen metsä (Vantaan yleiskaavan 2007 SL-varaus).

Virkistysalueet

Maakuntaliitto on esittämässä sitä, että jo aikaisemmissa maakuntakaavoissa pelkästään viheryhteystarpeena osoitettu Tikkurilan Keskuspuisto eli laaja ja merkitystään koko ajan kasvattava yhtenäinen virkistys- ja luontoalue Tikkurilan ja Korson väliltä jätetään ilman viheryhteystarvemerkinä. On kaikki perusteet osoittaa alueen keskeisin osa maakuntakaavassa virkistysalueena. Viheryhteystarvemerkinä on syytä käyttää lähinnä Tikkurilan Keskuspuiston itä- ja länsipuolisen kytkeytyneisyyden turvaamisessa.

Viheryhteystarpeet

Kaavaluonnoksesta on poistettu valtaosa pääkaupunkiseudulle (ml. Vantaa) sijoittuvista, voimassa olevien maakuntakaavojen viheryhteystarvemerkinöistä. Ratkaisu saattaa traagisella tavalla loppuun Uudenmaan liiton 2000-luvun alkupuolella aloittaman kaavoituslinjan, jossa merkittävä osa vanhojen seutukaavojen virkistysaluevarauksista muutettiin ensin statukseltaan heikommiksi viheryhteystarvemerkinöiksi. Nyt myös viheryhteysmerkinnät halutaan vähentää minimiin ja vielä sillä osalla Uttamaata, jossa niiden kaavallisen säilyttämisen tarve on suurin.

Lisäksi merkinnän kuvausta on muutettu (sijainti muuttunut suuntaa antavaksi) ja kaavamääräyksestä on poistettu suositus säilyttää yhteydellä sijaitsevat virkistykselle tärkeät tai virkistyskäyttöön soveltuvat rakentamattomat alueet.

Esitetyt heikennykset ovat huonosti perusteltavissa, koska ekologisten yhteyksien tärkeys koko viheralueverkoston toiminnalle on uuden tiedon karttuessa entisestään korostunut, ei vähentynyt. Missään ei myöskään perustella sitä, miksi aikaisemmat maakunnalliset yhteydet ovat yht'äkkiä muuttuneet paikallisiksi.

Esitämme liitolle pääkaupunkiseudun viheryhteystarvemerkinöiden osalta uutta linjausta, jossa kaikki voimassa olevat ja keskeisiltä osin säilyneet viheryhteydet osoitetaan edelleen kaavakartalla ja lisäksi yhteyksiä täydennetään perustelluilla lisäkohteilla.

Kaavan yleispiirteistäminen ei myöskään ole este viheryhteyksien luonnosta kattavammalle esittämiselle. Viheryhteystarvemerkinöiden osoittaminen kaavakartalla onnistuu aivan hyvin, kunhan pääkaupunkiseutu - aikaisempien kaavojen tapaan - esitetään muita alueita tarkempimittakaavaisella kartalla.

Vantaan osalta kaavaluonnoksesta on jätetty pois valtaosa voimassa olevien maakuntakaavojen viheryhteyksistä. Positiivista ovat kolme uutta viheryhteyttä Reunan, Riipilän ja Seutulan alueelle.

Erityisen haitallisiksi arvioimme seuraavien yhteyksien poistot:

- 1) Tikkurilan Keskuspuiston ydinalueen halki kulkeva eteläpohjoissuuntainen yhteys Tikkurilan ja Korson välillä
- 2) Pohjois-Linnaisten virkistys- ja luontoalueen ja Raappavuoren välinen itälänsisuuntainen viheryhteys (kulkee Lammaslammen kohdalta)

- 3) Mätäojan alueen nykyiset viheryhteydet itään, länteen ja etelään
- 4) Raappavuoren keski- ja pohjoisosasta etelään Rajatorpantien ylitse kulkeva yhteys, joka yhdistää Raappavuoren Espoon ja Helsingin puolen viheralueisiin
- 5) Petaksen eteläpuolinen itälänsisuuntainen viheryhteys Petikosta Hämeenlinnanväylän ylitse itään
- 6) Vantaan ja Nurmijärven kunnanrajaa luoteesta lounaaseen (Vantaan puolella) kulkeva viheryhteys välillä Klaukkalantie-Konkoonkalliot-Mustamäen Natura-lehto
- 7) Keravanjokivartta seuraileva viheryhteys

Esitämme vähimmäistoimena maakuntaliitolle sitä, että vähintäänkin yllä yksilöidyt seitsemän nykyistä viheryhteystarvemerkinä esitetään tulevassa kaavaehdotuksessa.

Keimola-Kongon uusi raideliikenteeseen tukeutuva taajamatoiminnon kehittämisvyöhyke

Kaavassa esitetty kehittämisvyöhyke on luonnon monimuotoisuuden turvaamisen kannalta liian laaja. Sitä tulee supistaa noin neljänneksellä etelä-, länsi-, luoteis- ja koillisosista. Lisäksi on tärkeää palauttaa maakuntakaavaan alueen luoteislänsireunaan kulkeva nykyisen maakuntakaavan viheryhteys (viheryhteys 6 aikaisemmassa listassa). Mahdollinen Keimola-Kongon kehittämisvyöhykkeen toteuttaminen tulee sitoa uuden raideliikenneyhteyden ja aseman sitovaan toteuttamispäätökseen, kuten on tehty Histan, Östersundomin, Etelä-Nummelan sekä Lempolan kehittämisvyöhykkeiden kohdalla.

ystävällisesti

Keijo Savola, luonnonsuojeluasiantuntija
SII Uudenmaan piiri

Kimmo Jääskeläinen, pj
SII Vantaa